

JURAJ BREZINA

ÔSME NEBO

**Ako nás socík
nedokázal zlomiť**

artis
omnis

**ÔSME
NEBO**

Juraj Brezina © 2025
Cover © Michal Šajmír 2025
Slovak Edition © Artis Omnis 2025

ISBN 978-80-8201-302-6

ÔSME NEBO

**Ako nás socík
nedokázal zlomiť**

artis
omnis

Tak som sa akosi rozspomínal... Spomienky sú tak trochu ako vínné mušky. Objaví sa jedna a zrazu ich nad pohárom lieta celý krdeľ. A pritom jedna krajšia ako druhá. Neostáva iné, len im doľiať toho vína, nech tak skoro neuletia. Ak vás zaujal osud mladého, mierne zmäteného gymnazistu a ste zvedaví, čo sa s tým drzým chalanom dialo ďalej, ponúkam vám pokračovanie jeho príbehu. Tu je.

1

Sedím v kresle nemocničnej lekárskej izby a dívam sa na chrbát svojho kamaráta doktora Juraja Oravca. Skláňa sa nad varičom a zalieva dve šálky čaju. Je asi desať večer, Juro má nočnú. Keď som mu poobede zavolať s otázkou, či by sme sa mohli stretnúť, povedal, nech za ním prídem do špitálu. Poslúchol som. Vonku prší a je tma. Depresia na hovado. Navyše mi je hrozne zle.

Spal som asi dve hodiny. Dorazil som sem rovno z veľkolepého rozlúčkového žúru, ktorým som zakončil svoje krátke štúdium na strojníckej fakulte.

Od začiatku som vedel, že to štúdium nie je správny krok. Predmety ako matematická algebra a fyzika boli na takejto úrovni komplet mimo môjho videnia sveta a pravdepodobnosť uspieť v nich na skúškach len čistou utópiou. Napriek tomu som sa o to opakovane pokúšal dovtedy, kým sa nezačal letný semester a ja som s dvomi chýbajúcimi skúškami v štúdiu pokračovať nemohol. Len dvaja ľudia boli skalopevne presvedčení, že to dám. Môj švagor Džusko a spolužiak s famóznym menom Maroš Maroška, mnou prekrstený na Marmara. Ako veľmi sa mýlili! Jasné, že som to nedal. Zo školy som vyletel k pätnástemu marcu. Príliš neskoro, aby som si stihol podať prihlášku na inú vysokú školu. A tak som sa ocitol v nemocnici.

Juro na stolík pred nás položil dve pariace sa šálky a sadol si do kresla oproti mne. „Bože, máš farbu ako Fantomas,“ skonštatoval, keď sa na mňa na chvíľu zahľadel. „Čo sa ti stalo?“

Krátko som pomlčal. *Čo je slepý? Ten človek nevidí, že som po grandióznej opici?*

„Potrebujem prácu,“ prezradil som. „Vyhodili ma zo školy a potrebujem sa zamestnať, aby som neskončil v cele pre príživníkov. Nechýba vám v nemocnici sanitár?“

„Sanitár chýba vždy. To je v pohode. Keď pôjdem ráno domov z nočnej, zastavím sa na personálnom a dámam tam poviem, že príde okúzľujúci mladík s tvárou farby skokana zeleného, nech ho príjmu do zamestnania. Ja si ťa potom stiahnem k nám na chirurgiu. Toto môžeme považovať za vybavené. Len keď tam pôjdeš, buď, prosím ťa, v priateľnejšom stave, než si teraz, dobre?“

„Ďakujem ti, dobrá duša. A môžeš sa spoľahnúť, že keď na to personálne pôjdem, budem krásny ako Karol Konárik.“

„Kriste, kde ty chodíš na tie prirovnania?! A čo? Ako bolo včera, respektíve dnes?“

„Tak vieš, spolužiaci sa so mnou lúčili. Ožrali ma, ako sa patrí. No aspoň som si doobeda stihol zatrkať, po pol roku konečne.“

„Nehovor! Nieкто sa na teba ulakomil?“

„Venuša. Neustále ma zvädzala, až jej to napokon vyšlo. Zneužila moju momentálnu bezmocnosť.“

„Chúďa moje malé, bezbranné,“ lutoval ma pán doktor. „Tie ženy sú riadne potvory!“

„No a potom, ako ma dala dole, mi povedala, že nás má všetkých troch, chápeš? Chcela pretiahnuť dvoch mojich spolužiakov plus mňa. Ja som odolával najdlhšie.“

„Sláva ti!“ zvolal Juro, vstal, zo skrine v rohu vybral fľašu s akou-si hnedou tekutinou a po troche z nej nalial do dvoch horčičákov. Jeden postavil predو mňa. „Tu máš,“ povedal, „na poprávku.“

Pozrel som sa na neho s neutajeným strachom v očiach. „Si si istý?“

„Stopercentne. Budeš to potrebovať. Ver mi, som lekár.“

Ty blázon, to čo je?! pomyslel som si, keď sa mi hrdlom prelial ponúkaný nápoj. Asi som sa pritom aj akosi neisto zatváril, lebo Juro hneď zareagoval ďalšou otázkou: „Nechutí?“

Zagúľal som očami. „Kdeže, vynikajúci je. Len, prosím ťa, máš niekde po ruke tú nádobu, do ktorej pacienti vracajú?“

„Choď do riti, ty barbar! Človek mu dá špičkový koňak a on krúti nosom!“

„Nie, nie, Jurko, dobrý je, len ja som zlý. Nejde to dnes spolu dokopy.“

„Dobre. Odpúšťam ti. A asi by som ti mal povedať, čo ťa tu ako sanitára čaká...“ Juro vzápätí spustil monológ, v ktorom dokonale opísal pracovnú náplň tejto lukratívnej pozície. Ja som si pritom azda aj zdriemol. „Bude dobré mať na oddelení človeka, ktorý dokáže liečiť dotykom ruky,“ zachytil som jeho poslednú vetu a precitol som.

„Ozaj, ako sa má Sandra?“ spomenul som si na našu kamarátku. Pred pár rokmi mala autonehodu. Vtedy som ju spolu s kamarátom vytiahol z havarovaného auta a neskôr som ju navštevoval v nemocnici. Tak som sa zoznámil s Jurom.

„Sandra...? No. Mám veľkú novinu,“ Juro sa akosi záhadne usmial. „Budem sa ženiť.“

Keď vyslovil tú ohromujúcu vetu, koňak, ktorý som mal v tej chvíli na jazyku, mi zabehol a príšerne som sa rozkašlal. „Čo, čo, čo budeš robiť?!“ dostával som zo seba s ťažkosťami a slzami v očiach.

Juro Oravec bol teplý. Homosexuál. Raz sa mi k tomu priznal. Ani neviem, prečo si k tomu priznaniu vybral práve mňa. Čo už, stalo sa. *Tak on sa bude ženiť? To sa dá?*

Juro znovu vstal z kresla, zatvoril okno, opäť vzal zo skrine tú hroznú fľašu a obom nám dolial. Zvážnel. „Je to tak, kamarát môj, aj keď to znie priam absurdne,“ odušil.

„Čo? Ako? Nechápem. A koho si vlastne berieš? Čo príde Boy George? Do you really want to hurt me?“

„Sandru,“ priznal.

Cívil som sa na neho očami veľkosti tenisových loptičiek. Cítil som, ako mi pozvoľna klesá sánka a môj ústny otvor sa zväčšuje. S veľkosťou očí sa viac nedalo robiť nič, boli na svojom maxime.

Juro si upil z koňaku. „Vieš,“ spustil, „ono to nie je tak, že ja s dievčatami vôbec nič nemôžem. Môžem. A veľa. No nie je to, ako sa hovorí, to pravé...“

„Orechové,“ doplnil som ho.

„Prosím, teraz ma chvíľu neprerušuj a vypočuj ma. Ty si široko-ďaleko jediný človek, ktorý vie, kto som a aký som. Raz som sa ti v slabej chvíli priznal a, žiaľ, ponesieš si tento kríž až do smrti. Keď si mi oznámil, že sa so mnou potrebuješ porozprávať, celý som sa potešil, že budem môcť konečne dostať tieto svoje veci zo seba.“

Odpil si riadnu dávku koňaku, vstal a opäť si nalial. Dolial aj mne, hoci ja som mal svoju druhú dávku ešte nedotknutú. „Sandra,“ pokračoval, „samozrejme tiež všetko vie. Dohodli sme sa. Jej krásna dušička je celá rozbitá z hlúpych vzťahov, veď vieš. Potrebuje láskavého a mierneho človeka po svojom boku, ktorý ju bude ľubiť a ochraňovať. A to ja zvládnem. Vezmeme sa, odsťahujeme sa do Popradu. Už mám žiadosť o preloženie podanú, tam nás nik nepozná. Ja budem robiť v tamojšej nemocnici, ona v pedagogickej poradni, budeme mať deti a pokojný krásny život. A ty nás budeš navštevovať. Lyžuješ?“

„Nepamätáš si na lyžiarsky?“

Neodpovedal, len pokýval hlavou. „Áno,“ poznamenal zakrátko, „tam ti šli výborne rôzne veci. Ale lyžovanie to nebolo.“ Znova si odpil z koňaku, tentoraz už oveľa menší dúšok, evidentne sa upokojil.

Zato ja som bol ako omráčený. *Sníva sa mi, bdiem?* Absurdita toho všetkého spolu s neprekonanou opicou mnou mocne kývali z jednej strany na druhú. Náhle som svoj koňak takmer celý exol a nechýbalo veľa, aby som ho okamžite nevyvrátil späť. *Prosím vás, nie je tu niekde lekár?*

„Pomaly, pomaly, chlapče,“ upozornili ma budúci ženáč. „Koňak sa nepije ako borovička.“

O niekoľko okamihov nato mi to už však začalo dávať zmysel. Presne, ako povedal. Bude to dobré pre oboch. On bude krytý.

Jeho orientácia nemusí byť nikdy nikým odhalená. A Sandra, ako sám spomenul, bude mať po boku človeka, ktorý ju bude lúbiť a ochraňovať. Dá jej istotu a jej životu zmysel. Navyše, vždy som mal pocit, že Sandra je do neho tak trochu platonicky zamilovaná.

„A kedy sa sťahujete?“ položil som tú najbanálnejšiu otázku, akú som v danej chvíli položiť mohol. A zapadla ako riť na šerbel'. Z ťažkých vecí sme sa vrátili k triviálnym.

„To až niekedy na jeseň. Neboj, ešte sa spolu budeme vídať.“

„A zvládneš to?“

Pozrel sa na mňa veľkými smutnými úprimnými očami. „Neviem,“ priznal. „Ale budem sa o to snažiť, kamarát, zo všetkých síl.“

Vstal, podišiel ku mne, čupol si ku kreslu, v ktorom som sedel, a objal ma. Nechal som ho tak asi desať sekúnd, potom som ho šťuchol do rebier. „Neblbni,“ napomenul som ho s úsmevom.

Juro ma pustil a dal sa do oslobodzujúceho smiechu. Ja s ním. „Za čo ma máš?!“ ohradil sa veselo. „Ja s tebou? Nikdy nič. Veď som ti povedal, že vyzeráš hrozne.“

„Tak to si ma teda upokojil.“

„A čo plánuješ so svojou biednou existenciou teraz? Skúsiš tú medinu?“

„Neskúsim, je po termíne. Môžem si podať prihlášku jedine tak na nejakú nadstavbu.“

„Choď na zdravotku,“ prišiel so spásonosným návrhom. „Myslím, že sú tam dva odbory, rádiológia a fyzioterapia. Je to v Blave. Tam sa môžeš uchytiť a neskôr ti možno vyjde aj tá medicína.“

Jurov plán mal hlavu i pätu. S vďakou som ho prijal.

V najbližší pondelok som už bol celý biely. A aby to nebolo až také fádne, na nohy som si navliekol svoje obľúbené a legendárne žltó-čierne pásikavé osie podkolienky. V sklade bielizne na mňa nohavice nemali, všetky mi boli v páse dvakrát širšie, na dĺžku zas

aspoň o desať centimetrov kratšie, než aké som potreboval, podkolenky sa na mne krásne vynímali. Takto výnimočne usstrojený som vošiel na chirurgické oddelenie a hneď som dostal riadneho *zdrba* od vrchnej sestry.

„A to sú čo za ponožky?!“ rozkričala sa na mňa, keď ma zbadala bezradne prešľapovať pred izbou sestier. „To nemáš doma iné?“

„Mám, pani sestra, lenže všetky sú špinavé,“ šepol som osťchavo.

„Jaj, jasné, mladý muž je sociálny prípad,“ rozčuľovala sa ďalej. „Má len jedny ponožky a hoci vie, že nastupuje do špitála, nekúpi si zopár bielych, lebo by asi zomrel od hladu, že?!“

Ticho som hľadel do zeme a snažil sa nasadiť výraz nekonečnej ľútosti.

„Lenže ja ťa tu takto nechcem,“ oznámila. „Utekaj domov a hneď na prvý deň máš absenciu! Zajtra si ťa skontrolujem a na nohách budeš mať krásne snehobiele ponožky. Rozumel si?“

Prikývol som a otočil sa k východu. Z dverí ambulancie, našťastie, práve v tej istej chvíli vyšiel Juro. Doktor Oravec, môj hrdina. Môj záchranca. „Čo sa deje, Magduška?“ oslovil vytočenú vrchnú sestru.

„Pozrite sa na neho,“ hlavou kývla smerom ku mne. „Veď vyzerá ako cirkusant! Poslala som ho domov. Takéhoto šaša na oddelení nechcem!“

„Počkaj, Jano!“ zastavil ma na odchode. Otočil som sa teda späť k nim obom a ostal som stáť očakávajúc, čo sa bude diať. „Nechajte tak,“ obrátil sa na vrchnú sestru Juro. „Poď sem, mladý!“ rozkázal mi nekompromisne. „Nejaké vhodnejšie ponožky sa tu u mňa isto nájdu. A budú ťa stáť prinajmenšom dvacku.“ Vyviedol ma z chodby do lekárskej izby, a keď sa za nami zavreli dvere, pustil sa do smiechu. Ja spolu s ním. „Boduješ naplno,“ chichotal sa. „Tvoj prvý deň a hneď takto vytočíš Magdu, najväčšiu dračicu našej nemocnice. To sa ti naozaj podarilo.“

„Na základnej,“ pobavene som pána doktora oboznamoval so svojou nedávnou minulosťou, „som si dal tieto podkolenky k pionierskej rovnošate. Ani vtedy mi nohavice nedosahovali k členkom. Navyše som bol zástavník, takže všetkým na očiach. Bol z toho strašný rozruch, ledva som z toho vyviazol bez dvojky zo správania.“

Juro s rehotom otvoril skriňu, v ktorej, okrem iného, ukrýval aj fľašku koňaku, a začal hľadať ponožky vhodné na moje hnáty.

„Nechaj tak!“ zarazil som ho a z vrecka plášťa som si vytiahol jedny svoje. „Mám. Len som si ich schválne nedal. Veď sa pozri na tie gate! V páse ich musím mať zaviazané, a keďže nemám vlastný biely opasok, v sklade sme museli odstrihnúť z obväzu, aby ich bolo čím zaviazať. Bez toho by sa mi teraz plantali niekde okolo členkov. A tá dĺžka... Keď som sa videl, náročky som si nechal tieto svoje osy. Dnes som si ich dal, že mi prinesú šťastie. A vidíš, takmer som bol vyhodенý, skôr ako som stihol nastúpiť.“

Juro sa opäť usmial. „Možno by bol fakt, že by si bol vyhodенý, obrovským šťastím pre tento špitál, ba dokonca pre celé ľudstvo,“ skonštatoval. „To sa už však nedozvieme. Vyhodený nie si. Prezuj sa a choď za Magduškou! Ukáže ti oddelenie a povie ti, čo máš robiť. A dávaj si bacha, aby si bol neustále k dispozícii. Občas sa budeš len tak poflakovať, no ak ťa náhodou bude potrebovať, musíš byť nablízku a pripravený na čokoľvek. V prípade potreby dokonca položiť život.“

„Bez problémov, ak to bude život tvoj,“ poznamenal som a rýchlo som radšej vyšiel z miestnosti, lebo som zbadal, že Juraj hľadá niečo, čo by mohol po mne hodiť.

Robil som dievča, či vlastne chlapca, pre všetko. Tu bielizeň, posteľ, nástroje, tam zas autokláv, toto zanes tam, niečo iné onam, poinformuj príbuzných, ktorí prišli na návštevu, poprevádzaj pacientov na iné oddelenia, sem-tam im prines niečo z bufetu. A z času na čas som si vo vrečku plášťa našiel peniaze, ktoré som tam predtým

nemal. Zistil som, že na neurológii pracuje na rovnakom poste môj spolužiak z gympla Julio Dubec. Takže ak bol chvíľu pokoj, brnkol som mu na neurológiu a zašli sme si na pokec. Niekam sme sa zašli, Julio si zapálil cigaretu a začali sme spomínať na staré časy alebo rozoberať najnovšie udalosti na svojich oddeleniach.

„Počuj, Doly,“ spustil raz pri takomto *posedení pod jedličkou*, ktorá bola vlastne smrekom, „ty si kedysi robil pesničky s Palim Horváthom, že? Písal si texty a tak...“

„Hej,“ prisvedčil som. „Niečo sme spolu tvorili.“

„Vieš, my teraz máme takú malú folkovú kapelu, hráme spolu s Paliho bratom Joštom a skúšame dať dohromady aj nejaké tie vlastné pesničky. Len mne do nich akosi nejdú napasovať slová. Nájdem akordy, melódiu, iba ten text akosi... no skrátka to neviem.“

„Tak s Joštom hráte?“ potešil som sa. „Super! A kde skúšate? Prídem vás pozrieť niekedy.“

„Tam, kde ste aj vy naposledy skúšali, v kaštieli.“

„Teším sa nenormálne. A čo sa textov týka, veď môžem skúsiť. A mám aj čosi v šuflíku, môžem ti to dať.“

Moje obdobie štúdia na strojárine bolo, napriek búrlivému životu na intráku, akési smutné, plné melanchólie. Akoby som cítil, že sa nenachádzam v správnom čase na správnom mieste. Takmer každý víkend som chodieval domov a v tichu a intimite svojej podkrovnej izby som začal písať do veľkého zošita svoje úvahy o živote, svete, láske a priateľstve a do malého básničky. Tie som bol odrazu ochotný ponúknuť Julovi na zhudobnenie.

„Veď vieš čo? Príď na skúšku,“ pozval ma. „Túto nedeľu o druhú. Aj Jošto ňu rád uvidí.“

„Dobre, prídem. A koho máte ešte v kapele?“

„No sme tam Jošto, ja a basu hrá tvoj starý známy.“

„Len nepovedz, že Hešky.“

„Nie, Milan Ovečka. Teda Baran.“

Naša dohoda uzrela svetlo sveta v utorok a ja som už v sobotu napísal pre kapelu prvý text. Nie však na Julovu melódiu, ale na Joštovu. Keď som sa totiž v to sobotné dopoludnie prechádzal po našom skromnom parku, na jednej z lavičiek som našiel Jošta. Sedel a hral na gitare.

„Dolina, ty stará vojna, kde sa tu berieš?!“ usmieval sa na mňa od ucha k uchu. Objali sme sa.

„Náhodou idem okolo. Ty ako?“ zaujímal som sa.

„Mordujem sa s jednou pesničkou. Mám krásnu melódiu, a ani bohovi do nej napasovať text. A tu ide básnik okolo! Sadaj, pomôžeš mi!“ vyzval ma a urobil mi na lavičke miesto vedľa seba.

„Môžeme skúsiť. No prečo si tu, takto v parku?“

„Hľadal som inšpiráciu, ktorá v tom našom byte medzi štyrmi stenami akosi neprichádzala. A neprichádza ani tu, kurva jedna! Ktovie kade chodí?“ usmial sa.

Jošto začal hrať. Neklamal, melódia bola naozaj krásna. *Už len k nej niečo vymyslieť.* Pozoroval som jarný park, ktorý sa mi náhle začal meniť pred očami. Osivel, očervenel, odrazu bola jeseň. Dokonca mi popred nos preletel žltý javorový list. Jeseň sa k nálade vznikajúcej pesničky hodila oveľa viac než jar. Čosi sa v tom parku rodilo.

„Máš tu nejaký papier, pero?“ opýtal som sa.

Jošto siahol na vak z gitary a z vrečka odtiaľ vytiahol akýsi starý zošit a ceruzku. Našiel som si prázdnu stranu a začal som písať. Niekoľkokrát som Jošta požiadal, aby mi niektoré pasáže prehral znovu. Potichu som si pritom pospevoval jeho melódiu. Bol som ako v tranze. Slová mi krúžili v hlave, vkladal som ich na papier. Po chvíli bol text k pesničke hotový, Joštovi som zošit vrátil.

„Hraj!“ požiadal som ho. A kým on hral, ja som spieval. „A teraz si to skús zaspievať sám!“ vyzval som ho. Jošto spieval a ja s ním, chytal som druhý hlas. Všetko sme znovu zopakovali. Potom bolo chvíľu ticho. Obaja sme mlčali, akoby sme novú pesnič-

ku vstrebávali do svojho vnútra. Stromy v parku zas nadobudli svoju pôvodnú jarnú podobu.

„Doly, famózne!“ pochválil ma Jošto. „Pali mi vravel, že to vieš. Navyše, píšeš text o jeseni a nám tu prekvitá jar.“

„Aká melódia, taký text. Nebudem ti tam vkladať niečo o pionieroch alebo čo.“

Prehrali a prespievali sme ju ešte veľakrát a čím ďalej, tým viac sa nám páčila.

„Dobrá pesnička, čo povieš?“ smial sa Jošto.

Tak som teda akosi opäť zapadol na svoje miesto. Opäť doma, opäť s dobrou partiou a opäť blízko hudby. Často sme sa stretávali, chodievali sme na pivo, túlili sa. Chalani mi priniesli nahrávky a ja som k nim postupne priliepal svoje texty. Tie básničky, čo som mal v zošite, ostali na ocot, nešli zhudobniť. Možno raz, niekde inde, niekto iný...

Koncom mája sme sa dostavili k Joštovej frajerke na oslavu narodenín. Počasie bolo nádherné. Naplno som sa pripravoval na prijímačky na nadstavbové štúdium odbor rádiologický laborant a tak som pozvanie na žúrku vo vinici prijal s radosťou. Cesta do cieľa viedla okolo Staničnej a odtiaľ popri mieste, kde sa pred nedeľným rokom odohrala pokojná protestná akcia, ktorá sa skončila brutálnym zásahom policajtov. S obrovským šťastím, a vďaka svojim rýchlym nohám, som sa vtedy dokázal vyhnúť zatknutiu a následnému výsluchu na esenbáckej stanici.

Po prvýkrát som stretol frajerky svojich kamarátov, zoznámil som sa s Joštovou Jarmilou aj Julovou Michaelou. Avšak oveľa viac ma potešilo, keď som pri ohnisku zbadal sedieť starých kamošov z gympla Majkyho alias Riša Majerského s Kravom, teda Tomášom Kravárikom. Obaja mali tesne pred maturitou. S neskrývanou radosťou sme sa zvíkali.

„Čo nového na gympli?“ vyzvedal som.

„Po starom, stále tam máme toho bolševického krpca Imriška Cisára,“ odvetil Majky.

„Vieš, čo ten kokot spravil?!“ dopĺňal ho Tomáš. „Vyhodil nášho obľúbeného profáka Rela Benického. Ani mu nedal žiadny úväzok, ani nedovolil viesť zbor. A to chcel Relo potiahnuť ešte jeden rok, zbor by sa pod jeho vedením dožil svojich štyridsiatych piatich narodenín.“

„To vážne?!“ zdesil som sa. „To je ale chuj!“

„Vážne,“ poznamenal Majky. „Dokonca mu zakázal vstup do budovy gymnázia.“

„Skúšali sme to nejako zachrániť,“ pokračoval Tomáš, „organizovali sme skúšky, ale aj nás ten vyjebanec Cisár stopol. Zavolať si nás na koberec, kde na nás reval ako besný.“

„To poznám,“ poznamenal som.

„A tento debil,“ Tomáš kývol hlavou na Majkyho, „ma len štučkal pod stolom a šepkal, pozri, aká žila mu navrela na čele, pozri, asi ho jebne.“

„Keby len na čele, aj na krku. Nejoblo ho, bohužiaľ,“ uzavrel príhodu Majky.

„Poznáš Brita?“ opäť si vzal slovo Tomáš. „Toho, čo robí v kaštieli?“

„Jasné, Brit, elegán. Čo s ním?“

„Tak on ti býva v tom istom vchode, ako náš ryšavý potkan Cisár. A mal službu, práve umýval schody, keď sa tam ten debo vrátil so zadrbanými topánkami a tie čistučké schody mu celé pošliapal. Brit mu vyťal facku najskôr na jedno líce, potom na druhé a hovorí, to prvé zaucho máš za schody, to druhé za zbor!“

„Veľký to človek!“ skonštatoval som.

Sedeli sme pri ohnisku, popíjali pivo aj nejakých tých pandrlákov sa zopár našlo, bolo nám fajn. Neskôr dorazil Baran, náš bývalý basák a teraz výčapník zo Staničnej, s Miladou, s dievčinou,

ktorú som spoznal asi pred rokom na jednom narodeninovom fláme u nášho vtedajšieho bubeníka Juhoša. Baran, ako bolo jeho zvykom, sa ihneď zapojil do debaty. Prúd jeho slov sa zdal byť nezastaviteľný. Všetko vedel. Všade bol. V priebehu pár minút dokonale rozobral nový album kapely Yes. Až mal človek pocit, že sa priamo zúčastnil na jeho nahrávaní a s jednotlivými členmi kapely je dôverným priateľom.

Milada podišla ku mne a objala ma. „Ahoj, Janíčko, ako sa máš?“

„Fajn,“ podal som vyčerpávajúcu odpoveď. „A ty?“

„Tiež tak. Rada ťa vidím.“

„Chodíš s Baranom?“ vypadlo zo mňa.

„Čože? Preboha, nie! Len sme sem mali spoločnú cestu. Som voľná a možno čakám práve na teba,“ dokončila a sadla si vedľa mňa. „Nezabudla som, ako si ma vtedy pred rokom opustil.“

Bolo to tak. Po žúre u Juhoša to vyzeralo, že už-už skončím u nej v slobodárni, ale napokon som sa rozhodol zájsť radšej za svojou detskou láskou Beatkou. Na druhý deň ráno, keď som musel od Beatky utiecť pred jej rodičmi, ktorí sa nečakane vrátili z chaty skôr, som sa Miladu pokúsil vyhľadať. V slobodárni som ju však nenašiel. A odvtedy sme sa nevideli.

Bol to kúzelný večer. K slovu sa dostala aj gitara, s Joštom sme spomínali na náš pamätný vlašajší čunder na Vranovskej priehrade. Neskôr sa Jošto stiahol k svojej frajerke a dali sa do rozhovoru. Baran prevzal jeho gitaru, Julo sa milkoval s Miškou a ja som sa venoval zvyšku partie. Čas krásne lenivo plynul až do momentu, keď sa rozhovor Jošta s Jarmilou zvrhol na hádku. Nevedeli sme prečo, nevedeli sme začo, zrazu sme len zaregistrovali ich zvýšené rozčúlené hlasy. Jarmila prudko vstala, hľadiac nahnevanému Joštovi vyzývavo do očí.

„No čo by si spravil?!“ začul som jej rozčúlenú otázku. „Čo? Strelil by si mi facku?“

Baran rýchlo odložil gitaru a postavil sa k nej, chcel ju chlácho-
livo objať okolo pliec. Lenže Jarmila jeho ruku odstrčila a k Joštovi
podišla ešte bližšie.

„Áno, asi by som ti strelil facku,“ pripustil Jošto a tiež vyskočil
na nohy, opätoval Jarmile zlý pohľad. Ten jeho bol poriadne divoký.

„Tak to sprav!“ kričala na neho Jarmila. „Udri ma, ak si trúfaš!“

A potom sa to stalo. Tak rýchlo, až som v prvom momente ani
neuveril, že naozaj. Joštova pravačka vyletela a dopadla na Jarmi-
linu tvár. Tá sa pod silou úderu zapotácala a spadla na zadok. Môj
mozog akoby nechcel prijať, čo oči práve videli. Vnímal som to
všetko ako neskutočný sen, halucináciu.

„Peter, ty si ale kokot!“ okríkla Jošta Julova priateľka Michaela
a rozbehla sa k Jarmile, ktorá si držala líce a ticho vzlykala. „Vy-
padni! Nepočul si?! Okamžite odtiaľto zmizni!“

Juló sa pristavil pri Joštovi v snahe zastaviť ho pre prípad, že
by chcel vo svojej agresii pokračovať. Baran stále postával len pár
krokov od nich, s otvorenými ústami. Aj ja som vstal. Na viac som
sa však nezmohol, len som sa na scénu pred sebou díval a v duchu
si vravel, že toto všetko sa predsa vôbec nestalo.

Jošto si uvedomil, že prestrelil. A bolo mu jasné aj to, že sa nič
nedá zobrať späť. Obliekol si bundu. „Podťe, chalani!“ zavolať na
nás. „Ideme!“ Nikto z nás sa však ani nepohol. Neviem, ako ostat-
ní, ale ja som bol stále v takom šoku, že som sa nedokázal ani len
pozrieť tým smerom, kde ešte pred chvíľou stál. Hľadel som kamsi
doblba, ako paralyzovaný. Jošto si všimol, že sa k nemu nik nechce
pridať, takže mu neostalo iné len odísť.

Dievčatá si kľakli k plačúcej Jarmile. My chalani sme nemo
čumeli do horiaceho ohňa.

„Tak toto trošku posral,“ poznamenal po chvíli Tomáš Krava.

Bolo mi z toho všetkého zle. Nič podobné som predtým nezažil.
Jošta som bral ako svojho staršieho brata. Jeho zaucho ma roztr-
halo na kašu. Takto udrieť dievča, to bolo ďaleko za akýmkoľvek

čiarami, za hranicou, ktorú nemal nikdy prekročiť. Nálada klesla pod bod mrazu. Vzal som si fľašku s domácou pálenkou a riadne si z nej uhol. A potom ešte raz. A do tretice.

Milada podišla ku mne. „Neblázni,“ povedala a zobrala mi fľašu z ruky. Vzal som si ju nazad, znova si z nej odpil a potom jej ju vrátil.

„Tak, až teraz mi stačilo,“ oznámil som. Hneď nato som sa pobral preč. Bez slova, bez pozdravu. Nevedel som, či mám zúriť, či plakať.

Milada ma dobehla. „Počkaj, Janko, pôjdem s tebou!“ Zavesila sa do mňa a spolu sme vykročili do tmy. Nebol som dobrý spoločník. Takmer celú cestu som mlčal, na Miladine pokusy o rozhovor som odpovedal jedným, dvoma slovami. Sklamanie, ktoré som pocítil, bolo obrovské.

„Maj sa, zlatko!“ pozdravila ma pred vchodom slobodárne a pohladila po tvári. Videl som na nej, že ma chce aj pobožkať. Asi som pôsobil tak neprístupne, že svoj pokus radšej vzdala. „Príď ma niekedy pozrieť,“ ponúkla ešte a stratila sa vo dverách.

Bez slova som odkráčal preč.

Dovliekol som sa domov ako spráskaný pes. Stále som sa nedokázal s tou nečakanou Joštovou agresivitou zmieriť. Pustil som magnetofón, po chvíli som ho zas vypol a ľahol si do postele. Vzápätí som vstal a šiel si pohľadať obväz na krvácajúcu ruku, lebo cestou domov som pästou udrhel do nevinného stromu, ktorý mi stál v ceste. Chcel som si na ňom vybiť svoje nesmierne sklamanie, usídlené kdesi hlboko v mojej duši. Nepomohlo mi to. Len som si dochrámal prsty. Ruku som si ledabolo obviazal, ľahol si do postele a pokúšal sa zaspáť. Ani to sa mi nedarilo. Neustále sa mi v mysli zjavovala scéna, keď Petrova ruka dopadla na tvár jeho dievčaťa. *Toto nie*, pomyslel som si zas a znova. *Toto sa nerobí, toto sa nemalo stať*. Moje kamarátstvo s Joštom práve prestalo existovať. Bolo mi strašne zle. K tomu som si začal vyčítať svoje dnešné správanie k Milade. Choval som sa ako idiot. Proste, jedna katastrofa za druhou.

Moje utrápené srdiečko mi dovolilo usnúť až niekedy nad ránom.

V pondelok som sa do práce dostavil po dvoch takmer na komplet prebdených nociach. Ono ani v nedeľu sa mi veľmi nedarilo zaspáť. Keď už som sa ako-tak upokojil, od spánku ma odvádzala pulzujúca bolesť v prstoch pravej ruky. Vošiel som na naše oddelenie a hneď za dverami som narazil na Jura Oravca. Mal po nočnej a bol na odchode domov.

„Preboha, čo sa ti stalo?!“ zhrozil sa. „Zrazil si sa s lokomotívou alebo čo? A tá ruka! To ti kto uviazal?“

„Sám som si...“

„Bože, to sme ťa tu ešte naozaj nič nenaučili?!“ Odviedol ma do izby lekárov, usadil ma do kresla a postavil na kávu. „Tak hovor!“ vyzval ma. „Čo sa stalo? A daj sem tú ruku, nech ti to ošetním a poriadne previažem.“

„Nebol si na ceste domov?“

„To počká, hovor!“

Nezačínalo sa mi ľahko, napokon som však Jurovi celé svoje trápenie dopodrobna opísal. Pozorne ma počúval, popritom sa venoval mojej dorážanej ruke. Voda v hrnci bola dávno prevarená azda aj na dvesto stupňov, keď pomaly vstal a zašiel mi zaliať výdatného *turka*. Postavil šálku s kávou na stolík pred mňa. Vrátil sa k variču a jednu zalial aj sebe.

„Chcel som ísť do postele,“ oznámil. „No teraz tak skoro nezaspím, takže jeden výživný životabudič sa hodí nám obom.“ Sadol si do kresla oproti mne. „Čo s tým budeš robiť?“

„Neviem. Mám toho chlapa rád ako vlastného brata. Aj by som mu to chcel odpustiť, no nedá sa. To, čo urobil, je obyčajné chrapúnstvo. To sa predsa nerobí.“

„Dobre, Jano. Teraz sa s tým nedá urobiť absolútne nič. Čo sa raz stalo, viac nik nevezme späť, ani keby sa na hlavu postavil. A ver lekárovi, čas vaše rany zahojí najlepšie. Teraz sa netráp,